EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 14.12.2020
COM(2020) 802 final

2020/0354 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar under partsmöten för avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske

MOTIVERING

1. FRÅGA SOM BEHANDLAS I FÖRSLAGET

Detta förslag avser ett beslut om fastställande av den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar under partsmöten för avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske.

2. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

2.1. Avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske

Avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (nedan *kallat avtalet*) är det första bindande internationella avtal som är specifikt inriktat på olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske).

Dess främsta syfte är att förebygga, motverka och undanröja IUU-fiske genom att förhindra att fartyg som deltar i IUU-fiske använder hamnar och för ut sina fångster på marknaderna. På så sätt minskar avtalet incitamenten för sådana fartyg att fortsätta sin verksamhet, samtidigt som det förhindrar att fiskeriprodukter som härrör från IUU-fiske når nationella och internationella marknader. Ett effektivt genomförande av avtalet bidrar i slutändan till ett långsiktigt bevarande och hållbart nyttjande av levande marina resurser och marina ekosystem. Bestämmelserna i avtalet är tillämpliga på fiskefartyg som önskar anlöpa en hamn i en annan stat än flaggstaten.

Avtalet har förhandlats fram inom ramen för FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO), där Europeiska unionen är medlem. Det godkändes av FAO:s konferens vid dess trettiosjätte möte den 22 november 2009, genom resolution nr 12/2009, i enlighet med artikel XIV.1 i FAO:s stadga. Det trädde i kraft den 5 juni 2016 och har nu[1] 67 parter.

Europeiska unionen var en av de första som blev part i avtalet[2], och detta skedde 2011.

2.2. Partsmötet

Partsmötet är avtalets beslutsfattande organ, som ska sammanträda vartannat år eller oftare om mötet så beslutar[3].

Enligt artikel 24.2 i avtalet ska FAO, fyra år efter ikraftträdandet av avtalet, kalla till ett möte mellan parterna för en översyn och bedömning av hur effektivt avtalet har varit för att uppnå sitt syfte[4]. Parterna ska sedan besluta om ytterligare sådana möten om detta är nödvändigt.

Särskilda möten mellan parterna kan också hållas vid andra tidpunkter om parterna anser det vara nödvändigt eller på skriftlig begäran av någon av parterna[5].

---

1 Oktober 2020 http://www.fao.org/port-state-measures/background/parties-psma/en/

2 Rådets beslut 2011/443/EU av den 20 juni 2011 om godkännande på Europeiska unionens vägnar av avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (EUT L 191, 22.7.2011, s. 1).

3 Regel 5.1 i arbetsordningen för partsmötena.

4 Detta möte, som ska anordnas av EU, skulle ha hållits under 2020 men har skjutits upp till 2021 på grund av covid-19.

5 Regel 5.2 i arbetsordningen för partsmötena.

2.3. Partsmötets beslut

Partsmötet har befogenhet att anta åtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och dessa är bindande för de avtalsslutande parterna.

Parterna fattar i princip beslut i sakfrågor med enhällighet, men om ordföranden konstaterar att alla möjligheter att nå enhällighet har uttömts ska beslutet fattas med enkel majoritet av de avgivna rösterna[6].

Ändringar i arbetsordningen för partsmötena får antas med enhällighet. Om enhällighet inte kan uppnås, ska beslut fattas med två tredjedelars majoritet av de avgivna rösterna, förutsatt att denna majoritet utgörs av mer än hälften av alla parter[7]. Unionen har rätt att delta och rösta.

3. DEN STÅNDPUNKT SOM SKA INTAS PÅ UNIONENS VÄGNAR

Det föreslås att den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar under partsmötena ska fastställas enligt en tvåstegsmetod. De vägledande principerna och riktlinjerna för unionens ståndpunkt kommer att fastställas på flerårig basis i ett rådsbeslut och justeras därefter inför varje möte genom kommissionens icke-officiella dokument som diskuteras i rådets arbetsgrupp.

Detta tillvägagångssätt följs för närvarande också i regionala fiskeriförvaltningsorganisationer när det gäller den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar under dessa möten.

Detta beslut inbegriper principerna och riktlinjerna för den gemensamma fiskeripolitiken, som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013[8], och det grundas på det gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske som fastställs i förordning (EG) nr 1005/2008. I beslutet beaktas bestämmelserna i rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs[9], Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2403 av den 12 december 2017 om hållbar förvaltning av externa fiskeflottor[10], Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder[11] och kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs[12].

I beslutet beaktas också EU:s internationella åtaganden enligt Förenta nationernas havsrättskonvention av den 10 december 1982, Förenta nationernas avtal om bevarande och förvaltning av gränsöverskridande och långvandrande fiskbestånd av den 4 augusti 1995 (FN:s avtal om fiskbestånd), FAO:s avtal om att främja fiskefartygens iakttagande av

---

6 Reglerna 7.2 och 7.3 i arbetsordningen för partsmötena.
Regel XVII.3 a i de allmänna reglerna för organisationen.

7 Regel 13 i arbetsordningen för partsmötena.

8 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG (EUT L 354, 28.12.2013, s. 22).

9 EUT L 343, 22.12.2009, s. 1.

10 EUT L 347, 28.12.2017, s. 81.

11 EUT L 198, 25.7.2019, s. 105.

12 EUT L 112, 30.4.2011, s. 1.

internationella bevarande- och förvaltningsåtgärder på det fria havet av den 24 november 1993 samt andra relevanta multilaterala och bilaterala avtal.

Detta beslut återspeglar de mål som fastställs i kommissionens meddelande om den gemensamma fiskeripolitikens internationella dimension[13] och rådets därtill hörande slutsatser, rådets slutsatser om haven[14], rådets slutsatser[15] om det gemensamma meddelandet från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och kommissionen *Internationell världshavsförvaltning: en agenda för havens framtid*[16], bland annat när det gäller samarbete med tredjeländer om genomförandet av avtalet om hamnstatsåtgärder. I beslutet beaktas även aspekter gällande IUU-fiske av EU:s strategi för sjöfartsskydd[17] och dess reviderade handlingsplan för genomförandet[18].

Slutligen bygger det på kommissionens uttalande i meddelandet *Den europeiska gröna given*[19] att den ska hålla nolltolerans mot olagligt, orapporterat och oreglerat fiske. Detta mål bekräftades sedan i kommissionens två meddelanden *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030* [20] och *Från jord till bord-strategin för ett rättvisare, hälsosammare och miljövänligare livsmedelssystem*[21].

4. RÄTTSLIG GRUND

4.1. Förfarandemässig rättslig grund

4.1.1. Principer

I artikel 218.9 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) föreskrivs att beslut ska antas ”om fastställande av vilka ståndpunkter som på unionens vägnar ska intas i ett organ som inrättas genom ett avtal, om detta organ ska anta akter med rättslig verkan, med undantag av sådana akter som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.”.

Begreppet akter med rättslig verkan omfattar akter som har rättslig verkan med stöd av de regler i internationell rätt som tillämpas på organet i fråga. Det omfattar även instrument som inte har bindande verkan enligt internationell rätt, men som är ”ägnade att på ett avgörande sätt påverka innehållet i de bestämmelser som antas av unionslagstiftaren”[22].

4.1.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Partsmötet är ett organ som inrättats genom ett avtal, nämligen avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske.

De akter som ska antas av partsmötet utgör akter med rättslig verkan. Partsmötets planerade åtgärder kommer att vara bindande enligt internationell rätt och kan på ett avgörande sätt påverka innehållet i EU:s lagstiftning, nämligen följande:

---

13 KOM(2011) 424, 13.7.2011.
14 14249/19, 19.11.2019.
15 7348/1/17 REV 1, 24.3.2017.
16 JOIN(2016) 49 final, 10.11.2016.
17 Dok. 11205/14 från Europeiska unionens råd, 24.6.2014.
18 Dok. 10494/18 från Europeiska unionens råd, 26.6.2018.
19 COM(2019) 640 final, 11.12.2019.
20 COM(2020) 380 final, 20.5.2020.
21 COM(2020) 381 final, 20.5.2020.
22 Domstolens dom av den 7 oktober 2014, Tyskland/rådet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punkterna 61–64.

- Rådets förordning (EG) nr 1005/2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske[23].
- Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs[24].
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2403 av den 12 december 2017 om hållbar förvaltning av externa fiskeflottor[25].
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1241 av den 20 juni 2019 om bevarande av fiskeresurserna och skydd av marina ekosystem genom tekniska åtgärder[26].
- Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs[27].

De planerade akterna varken kompletterar eller ändrar dock avtalets institutionella ram.

Den förfarandemässiga rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 218.9 i EUF-fördraget.

4.2. Materiell rättslig grund

4.2.1. Principer

Den materiella rättsliga grunden för ett beslut enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget är främst beroende av syftet med och innehållet i den planerade akt avseende vilken en ståndpunkt intas på unionens vägnar. Om den planerade akten har två syften eller två beståndsdelar av vilka det ena syftet eller den ena beståndsdelen kan identifieras som det eller den huvudsakliga, medan det eller den andra endast är av underordnad betydelse, måste det beslut som antas enligt artikel 218.9 i EUF-fördraget ha en enda materiell rättslig grund, nämligen den som krävs med hänsyn till det huvudsakliga eller avgörande syftet eller den huvudsakliga eller avgörande beståndsdelen.

4.2.2. Tillämpning i det aktuella fallet

Det huvudsakliga syftet med och innehållet i den planerade akten rör fiske. Förordning (EU) nr 1380/2013 är den rättsliga grund som fastställer de principer som ska uttryckas i denna ståndpunkt.

Den materiella rättsliga grunden för det föreslagna beslutet är därför artikel 43.2 i EUF-fördraget.

4.3. Slutsats

Den rättsliga grunden för det föreslagna beslutet bör vara artikel 43.2 i EUF-fördraget jämförd med artikel 218.9 i EUF-fördraget.

---

23 EUT L 286, 29.10.2008, s. 1.
24 EUT L 343, 22.12.2009, s. 1.
25 EUT L 347, 28.12.2017, s. 81.
26 EUT L 198, 25.7.2019, s. 105.
27 EUT L 112, 30.4.2011, s. 1.

2020/0354 (NLE)

Förslag till

RÅDETS BESLUT

om den ståndpunkt som ska intas på Europeiska unionens vägnar under partsmöten för avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 43.2 jämförd med artikel 218.9,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

(1) Avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (*avtalet*), som förhandlats fram under överinseende av FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO), där unionen är medlem, godkändes av unionen genom rådets beslut 2011/443/EU[1]. Avtalet trädde i kraft den 5 juni 2016.

(2) Partsmötet är avtalets beslutsfattande organ och det har befogenhet att anta åtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske som är bindande för parterna. Partsmötet ska sammanträda vartannat år eller oftare om det så beslutar.

(3) Enligt artikel 24.2 i avtalet ska FAO, fyra år efter ikraftträdandet av avtalet, kalla till ett möte mellan parterna för en översyn och bedömning av hur effektivt avtalet har varit för att uppnå sitt syfte. Parterna ska sedan besluta om ytterligare sådana möten om detta är nödvändigt. Särskilda möten mellan parterna kan också hållas vid andra tidpunkter om parterna anser det vara nödvändigt eller på skriftlig begäran av någon av parterna.

(4) Det är lämpligt att fastställa den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar under det första partsmötet för översyn av avtalet[2], i enlighet med artikel 24.2 i avtalet, samt de tre därpå följande partsmöten som äger rum vartannat år och eventuella därtill knutna extramöten i det avseendet från och med antagandet av den nuvarande ståndpunkten, eftersom åtgärder enligt avtalet kommer att vara bindande för unionen och på ett avgörande sätt kunna påverka innehållet i unionsrätten, nämligen rådets förordningar (EG) nr 1005/2008[3] och (EG) nr 1224/2009[4], Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/2403[5] och kommissionens genomförandeförordning (EU)

---

1 Rådets beslut 2011/443/EU av den 20 juni 2011 om godkännande på Europeiska unionens vägnar av avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (EUT L 191, 22.7.2011, s. 1).

2 Planeras för närvarande äga rum den 31 maj–4 juni 2021.

3 EUT L 286, 29.10.2008, s. 1.

4 EUT L 343, 22.12.2009, s. 1.

5 EUT L 347, 28.12.2017, s. 81.

404/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs[6].

(5) Eftersom unionens ståndpunkt måste ta hänsyn till ny utveckling, på grundval av relevant information som läggs fram före eller under partsmötena, bör förfaranden också fastställas, i enlighet med principen om lojalt samarbete mellan unionens institutioner enligt artikel 13.2 i fördraget om Europeiska unionen, för den årliga specificeringen av unionens ståndpunkt för det första mötet för översyn av avtalet enligt artikel 24.2 i avtalet samt för de tre därpå följande partsmöten som äger rum vartannat år och eventuella därtill knutna extramöten.

(6) Avtalets främsta syfte är att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske genom att förhindra att fartyg som deltar i IUU-fiske använder hamnar och för ut sina fångster på marknaderna. På så sätt minskar avtalet incitamenten för sådana fartyg att fortsätta sin verksamhet, samtidigt som det förhindrar att fiskeriprodukter som härrör från IUU-fiske når nationella och internationella marknader.

(7) IUU-fiske är ett av de allvarligaste hoten mot ett hållbart nyttjande av levande akvatiska resurser och äventyrar själva grunden för unionens gemensamma fiskeripolitik och de internationella ansträngningarna för att främja en bättre förvaltning av haven.

(8) Partsmötet för avtalet ansvarar för antagandet av åtgärder som syftar till att säkerställa genomförandet av avtalet och därigenom till att säkerställa ett långsiktigt bevarande och hållbart nyttjande av levande marina resurser och marina ekosystem. Unionen bör spela en aktiv, effektiv och konstruktiv roll under dessa möten för att säkerställa genomförandet av avtalet och främja internationellt samarbete med avseende på IUU-fiske.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ståndpunkt som ska intas på unionens vägnar under partsmötena för avtalet om hamnstatsåtgärder för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske anges i bilaga I.

Denna ståndpunkt fastställs för det första mötet för översyn av avtalet enligt artikel 24.2 i avtalet samt för de tre därpå följande partsmöten som äger rum vartannat år och eventuella därtill knutna extramöten.

Artikel 2

Den årliga specificeringen av unionens ståndpunkt under partsmötena för avtalet, som avses i artikel 1.2, ska ske i enlighet med bilaga II.

[6] EUT L 112, 30.4.2011, s. 1.

Artikel 3

Unionens ståndpunkt som anges i bilaga I ska utvärderas och, vid behov, revideras av rådet på kommissionens förslag, senast inför partsmötet för avtalet efter det tredje av de möten som hålls vartannat år och som avses i artikel 1.2.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till kommissionen.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande